

સંપાદકીય પોલીસ સુધારમાં વિલંબ

સુપ્રીમ કોર્ટે પોલીસ સુધારા પર પોતાના દિશા-નિર્દેશોની અવગણનાની નોંધ લઈને બિલકુલ યોગ્ય કર્યું છે. જોકે સુપ્રીમે સમય રહેતાં જોવું જોઈતું હતું કે તેના દિશા-નિર્દેશો પર અમલ કેમ નથી થઈ રહ્યો? કમ સે કમ હવે તો તેણે એ સુનિશ્ચિત કરવું જોઈએ કે ન માત્ર પોલીસ પ્રમુખોની નિયુક્તિ તેના દ્વારા કરવામાં આવેલ વ્યવસ્થાના હિસાબે થાય, બલકે તેના જૂના દિશા-નિર્દેશો પર પણ યોગ્ય રીતે અમલ થાય. એવું એટલા માટે, કારણ કે ૨૦૦૬માં પોલીસ સુધારાને લઈને આપવામાં આવેલ તેના સાત સુત્રીય દિશા-નિર્દેશોથી બચવાની કોશિશ તત્કાલીન કેન્દ્ર સરકારે પણ કરી અને રાજ્ય સરકારો પણ. એક-બે રાજ્યોને છોડીને બાકી બધાએ પોલીસ સુધારાની દિશામાં આગળ વધવાને બદલે જાતજાતનાં બહાનાં બનાવ્યાં. આ બહાનાંબાજના મૂળમાં હતી પોલીસનો મનમાફક ઉપયોગ કરવાની આદત. અસલમાં રાજકીય પક્ષોની આ આદતે જ પોલીસ સુધારાનો રસ્તો રોકી રાખ્યો. રાજકીય પક્ષોની આ પ્રવૃત્તિને કારણે પોલીસ સુધાર સંબંધી દિશા-નિર્દેશ એક રીતે લટકી રહ્યા છે. કાયદેસર મોટી સરકારે પોલીસ સુધાર પોતાના એજન્ડા પર લેવા જોઈતા હતા, પરંતુ તેણે શાસન તંત્રને દુરસ્ત કરવાની પોતાની પ્રતિબદ્ધતા છતાં એવું ન કર્યું. એવી હાલતમાં એ સિવાય કોઈ ઉપાય ન હતો કે ખુદ સુપ્રીમ કોર્ટે પોતાના એક મહત્વપૂર્ણ યુકાદાની અવગણના પર ધ્યાન આપીત. કારણ કે કેન્દ્ર સરકાર સહિત રાજ્ય સરકારો પોલીસ સુધારા પ્રત્યે ગંભીર ન હતી, તેથી સુપ્રીમ કોર્ટે કાર્યવાહક પોલીસ પ્રમુખોની નિયુક્તિ પર પ્રતિબંધ મૂકીને યોગ્ય જ કર્યું.

એ વિચિત્ર છે કે સુપ્રીમ કોર્ટના દિશા-નિર્દેશોમાં કાર્યવાહક પોલીસ પ્રમુખનો કોઈ ઉલ્લેખ ન હોવા છતાં પણ કેટલાય રાજ્યો આ પદ પર નિયુક્તિ કરી રહ્યા હતા. સુપ્રીમ કોર્ટના તાજા આદેશ અંતર્ગત તમામ રાજ્ય પોલીસ પ્રમુખ એટલે કે ડીજીપીની નિયુક્તિના ત્રણ મહિના પહેલાં શીર્ષ પોલીસ અધિકારીઓનાં નામ સંઘ લોક સેવા આયોગને મોકલાશે. આ આયોગ તેમાંથી ત્રણ અધિકારીઓની એક પેનલ બનાવશે. આ જ પેનલથી કોઈ એક નામની પસંદગી કરવાની સુવિધા રાજ્ય સરકારોની પાસે હશે. જો એક વખત પોલીસ પ્રમુખની નિયુક્તિ યોગ્ય રીતે થઈ જાય અને તેનો કાર્યકાળ પણ ઓછામાં ઓછો બે વર્ષ નક્કી થઈ જાય છે તો પછી એ આશા રાખી શકાય કે તે પોલીસની કાર્યપ્રણાલીને દુરસ્ત કરવાના કેટલાક ઠોસ ઉપાય કરી શકે છે. હજુ તો પોલીસ પ્રમુખ પોતાની ખુરશી બચાવવાની ચિંતામાં જ વધુ રહે છે. તેમને એ ચિંતાથી મુક્ત થઈને કાયદો અને વ્યવસ્થાને દુરસ્ત કરવા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવું જોઈએ. સત્તારૂઢ નેતાઓએ પણ એ સમજવું પડશે કે પોલીસ સુધારાથી વધુ સમય સુધી બચી નહી શકાય. સુપ્રીમ કોર્ટની આ નિર્ણય એક વખત ફરી એ દશાવી રહ્યો છે કે કઈ રીતે જો કામ કાર્યપાલિકાએ કરવું જોઈએ, તે ન્યાયપાલિકાએ કરવું પડે છે. પોલીસ સુધારની અવગણનાના આ મામલે આખરે રાજકીય પક્ષો ક્યા મોઢે એ કહી શકે કે ન્યાયપાલિકા પોતાની સીમા ઓળંગી રહી છે? એ પણ ધ્યાન રહે કે જ્યાં સત્તારૂઢ પક્ષ પોલીસ સુધારથી બચી રહ્યા છે, ત્યાં જ વિપક્ષી ઠગો પણ એના પર મૌન સાધી રહ્યા છે.

જીવનની સાર્થકતા

મનુષ્યના અંતઃકરણમાં ખરાબ વિચારોનું જંજીરરૂપી જંગલ તેની જીવનલીલાને એ જ પ્રકારે સમાપ્ત કરી દે છે, જેમ ભયાનક જંગલમાં જંગલી જાનવર પોતાના શિકારને મારી જાય છે. હંમેશાં જોવા મળે છે કે ખરાબ વિચારોમાં ઘેરાઈને મનુષ્ય અસહાય થઈને અવસાદની સ્થિતિમાં પહોંચીને આત્મહત્યા જેવું પાપ કરી બેસે છે. એવા સંસારમાં ધર્મની હાનિ થશે અને અધર્મ વધશે, ત્યારે-ત્યારે તે આ પૃથ્વી પર કામ અને ક્રોધ જેવી વાસનાઓથી વશીભૂત થઈને જીવનના માર્ગ પર એકલા નીકળી પડવાનું છે. આ વાસનાઓને કારણે તે ઈશ્વર જેવા સાચા સહારાને ત્યાગી દે છે અને પોતાના કર્મોનો ખુદ કર્તા બનીને કર્મફળ ભોગવવા માંગે છે. આ સ્થિતિમાં તે એક સાચા માર્ગદર્શક રૂપી ગુરુનો સહારો પણ નથી લેતો, જે તેને વાસનાઓથી વશીભૂત અર્જિત કર્મફળને સ્વયં ભોગવવાથી અલગ રાખી શકે. આ ખરાબ વિચારોના જંગલમાં કુસંગતિ કાંટાળી વાડ અને ઉભડાખાંડ રસ્તા જેવી છે, જે આ સ્થિતિને વધુ ભયાવહ અને મુશ્કેલ બનાવી દે છે. વિચારોના આ ખરાબ જંગલથી છૂટકારો મેળવવા માટે મનુષ્યએ ધર્મનો સહારો લેવો જોઈએ અને તેના માટે તેને ધર્મ શબ્દનું યોગ્ય જ્ઞાન હોવું જોઈએ. ધર્મ શબ્દનો અસલી મતલબ છે ઈશ્વર દ્વારા નિર્મિત પ્રકૃતિના નિયમાનુસાર જીવનશૈલી અપનાવવી, જ્યારે એક સાધારણ મનુષ્ય ફક્ત પૂજાપાઠ અને અંધવિશ્વાસને જ ધર્મ માની લે છે. ભગવાને રામ અને કૃષ્ણ રૂપે આખી માનવ જાતિને વિશ્વાસ આપાવતાં કહ્યું છે. જ્યારે-જ્યારે કે સંસારમાં ધર્મની હાનિ થશે અને અધર્મ વધશે, ત્યારે-ત્યારે તે આ પૃથ્વી પર કામ અને ક્રોધ જેવી વાસનાઓથી વશીભૂત થઈને જીવનના માર્ગ પર એકલા નીકળી પડવાનું છે. આ વાસનાઓને કારણે તે ઈશ્વર જેવા સાચા સહારાને ત્યાગી દે છે અને પોતાના કર્મોનો ખુદ કર્તા બનીને કર્મફળ ભોગવવા માંગે છે. આ સ્થિતિમાં તે એક સાચા માર્ગદર્શક રૂપી ગુરુનો સહારો પણ નથી લેતો, જે તેને વાસનાઓથી વશીભૂત અર્જિત કર્મફળને સ્વયં ભોગવવાથી અલગ રાખી શકે. આ ખરાબ વિચારોના જંગલમાં કુસંગતિ કાંટાળી વાડ અને ઉભડાખાંડ રસ્તા જેવી છે, જે આ સ્થિતિને વધુ ભયાવહ અને મુશ્કેલ બનાવી દે છે. વિચારોના આ ખરાબ જંગલથી છૂટકારો મેળવવા માટે મનુષ્યએ ધર્મનો સહારો લેવો જોઈએ અને તેના માટે તેને ધર્મ શબ્દનું યોગ્ય જ્ઞાન હોવું જોઈએ.

ભ્રમજાળમાંથી મુક્તિ

કાશીમાં ગંગા તટે એક સંતનો ઘણો શાંત અને રમણીય આશ્રમ હતો. તેમાં કેટલાય બાળકો જ્ઞાન મેળવતા હતા. એક દિવસે તેમના શિષ્યએ પૂછ્યું, 'ગુરુજી, શિક્ષણનો નિષ્કર્ષ શું છે?' સંતે હસીને કહ્યું, 'એક દિવસે તું જાતે જ જાણી લઈશ.' વાત ભૂલાઈ ગઈ. કેટલાક સમય બાદ એક રાત્રે સંતે એ શિષ્યને કહ્યું, 'વત્સ, આ પુસ્તકને મારા ઓરડામાં મૂકી દે.' શિષ્ય પુસ્તક લઈને ઓરડામાં ગયો, પણ તરત પાછો આવ્યો. તે ડરથી કાંપી ઢહો હતો. સંતે પૂછ્યું, 'શું થયું? આટલો ડરી કેમ ગયો છે?' શિષ્યે કહ્યું, 'ગુરુજી, ઓરડામાં સાપ છે.' સંતે કહ્યું, 'એ તારો ભ્રમ હશે. ઓરડામાં સાપ ક્યાંથી હોય?' ફરીથી જા. આ વખતે મંત્રનો જાપ કરજ. સાપ હશે તો ભાગી જશે.' શિષ્ય ફરીથી ત્યાં

શહેરી વિકાસનો બદરંગ ચહેરો

પૃથ્વી પરિવાર પર અસ્તિત્વનું સંકટ છે. દિશા-નિર્દેશોની અવગણનાની નોંધ લઈને બિલકુલ યોગ્ય કર્યું છે. જોકે સુપ્રીમે સમય રહેતાં જોવું જોઈતું હતું કે તેના દિશા-નિર્દેશો પર અમલ કેમ નથી થઈ રહ્યો? કમ સે કમ હવે તો તેણે એ સુનિશ્ચિત કરવું જોઈએ કે ન માત્ર પોલીસ પ્રમુખોની નિયુક્તિ તેના દ્વારા કરવામાં આવેલ વ્યવસ્થાના હિસાબે થાય, બલકે તેના જૂના દિશા-નિર્દેશો પર પણ યોગ્ય રીતે અમલ થાય. એવું એટલા માટે, કારણ કે ૨૦૦૬માં પોલીસ સુધારાને લઈને આપવામાં આવેલ તેના સાત સુત્રીય દિશા-નિર્દેશોથી બચવાની કોશિશ તત્કાલીન કેન્દ્ર સરકારે પણ કરી અને રાજ્ય સરકારો પણ. એક-બે રાજ્યોને છોડીને બાકી બધાએ પોલીસ સુધારાની દિશામાં આગળ વધવાને બદલે જાતજાતનાં બહાનાં બનાવ્યાં. આ બહાનાંબાજના મૂળમાં હતી પોલીસનો મનમાફક ઉપયોગ કરવાની આદત. અસલમાં રાજકીય પક્ષોની આ આદતે જ પોલીસ સુધારાનો રસ્તો રોકી રાખ્યો. રાજકીય પક્ષોની આ પ્રવૃત્તિને કારણે પોલીસ સુધાર સંબંધી દિશા-નિર્દેશ એક રીતે લટકી રહ્યા છે. કાયદેસર મોટી સરકારે પોલીસ સુધાર પોતાના એજન્ડા પર લેવા જોઈતા હતા, પરંતુ તેણે શાસન તંત્રને દુરસ્ત કરવાની પોતાની પ્રતિબદ્ધતા છતાં એવું ન કર્યું. એવી હાલતમાં એ સિવાય કોઈ ઉપાય ન હતો કે ખુદ સુપ્રીમ કોર્ટે પોતાના એક મહત્વપૂર્ણ યુકાદાની અવગણના પર ધ્યાન આપીત. કારણ કે કેન્દ્ર સરકાર સહિત રાજ્ય સરકારો પોલીસ સુધારા પ્રત્યે ગંભીર ન હતી, તેથી સુપ્રીમ કોર્ટે કાર્યવાહક પોલીસ પ્રમુખોની નિયુક્તિ પર પ્રતિબંધ મૂકીને યોગ્ય જ કર્યું.

પૃથ્વી પરિવાર પર અસ્તિત્વનું સંકટ છે. દિશા-નિર્દેશોની અવગણનાની નોંધ લઈને બિલકુલ યોગ્ય કર્યું છે. જોકે સુપ્રીમે સમય રહેતાં જોવું જોઈતું હતું કે તેના દિશા-નિર્દેશો પર અમલ કેમ નથી થઈ રહ્યો? કમ સે કમ હવે તો તેણે એ સુનિશ્ચિત કરવું જોઈએ કે ન માત્ર પોલીસ પ્રમુખોની નિયુક્તિ તેના દ્વારા કરવામાં આવેલ વ્યવસ્થાના હિસાબે થાય, બલકે તેના જૂના દિશા-નિર્દેશો પર પણ યોગ્ય રીતે અમલ થાય. એવું એટલા માટે, કારણ કે ૨૦૦૬માં પોલીસ સુધારાને લઈને આપવામાં આવેલ તેના સાત સુત્રીય દિશા-નિર્દેશોથી બચવાની કોશિશ તત્કાલીન કેન્દ્ર સરકારે પણ કરી અને રાજ્ય સરકારો પણ. એક-બે રાજ્યોને છોડીને બાકી બધાએ પોલીસ સુધારાની દિશામાં આગળ વધવાને બદલે જાતજાતનાં બહાનાં બનાવ્યાં. આ બહાનાંબાજના મૂળમાં હતી પોલીસનો મનમાફક ઉપયોગ કરવાની આદત. અસલમાં રાજકીય પક્ષોની આ આદતે જ પોલીસ સુધારાનો રસ્તો રોકી રાખ્યો. રાજકીય પક્ષોની આ પ્રવૃત્તિને કારણે પોલીસ સુધાર સંબંધી દિશા-નિર્દેશ એક રીતે લટકી રહ્યા છે. કાયદેસર મોટી સરકારે પોલીસ સુધાર પોતાના એજન્ડા પર લેવા જોઈતા હતા, પરંતુ તેણે શાસન તંત્રને દુરસ્ત કરવાની પોતાની પ્રતિબદ્ધતા છતાં એવું ન કર્યું. એવી હાલતમાં એ સિવાય કોઈ ઉપાય ન હતો કે ખુદ સુપ્રીમ કોર્ટે પોતાના એક મહત્વપૂર્ણ યુકાદાની અવગણના પર ધ્યાન આપીત. કારણ કે કેન્દ્ર સરકાર સહિત રાજ્ય સરકારો પોલીસ સુધારા પ્રત્યે ગંભીર ન હતી, તેથી સુપ્રીમ કોર્ટે કાર્યવાહક પોલીસ પ્રમુખોની નિયુક્તિ પર પ્રતિબંધ મૂકીને યોગ્ય જ કર્યું.

નીતિ બનાવવી જોઈએ. નગરની અંતિમ સીમાની ચારે તરફ બે-ત્રણ કિલોમીટર ક્ષેત્રને સંરક્ષિત વનક્ષેત્ર જાહેર કરવું જોઈએ. વૃક્ષ પ્રકૃતિથી જ તમામ જીવાં માટે પ્રાણવાયુ આપે છે. કથિત વિકાસ ગુણાત્મક માનવજીવનથી દૂર છે. જળ, વાયુ, વનસ્પતિ અને તમામ પ્રાણી આધુનિક જીવનશૈલીના હુમલાના શિકાર છે. ૨૦૦૫માં સંયુક્ત રાષ્ટ્રનું 'સહસ્ત્રાબ્દિ પર્યાવરણ આકલન' આવ્યું હતું. તે અનુસાર 'પૃથ્વીના પ્રાકૃતિક ઘટક અવ્યવસ્થિત થઈ ગયા છે. દુનિયાની મુખ્ય નદીઓમાં પાણીની માત્રા ઘટી રહી છે.' ભારતની તમામ નદીઓ જળહીન થઈ રહી છે. આ જ આકલનમાં ૧૨ ટકા પૃથ્વી અને ૨૫ ટકા સ્તન્યવંશી જીવનજીવના આરે સ્થોત વર્ષા છે. ઝરવેટિક સમાજમાં 'અર્થચાર્ટર' કમિશને પૃથ્વી અને પર્યાવરણ સંરક્ષણનાં ૨૨ સૂત્ર કાઢ્યાં હતાં, પરંતુ પરિણામ શૂન્ય રહ્યું. પૃથ્વીનો તાપ અધિકતમ ૨ ડિગ્રી સેલ્સિયસ સુધી વધવા દેવા પર સહમતિ બની. છેલ્લાં ૧૫૦ વર્ષમાં ૦.૮૦ સેલ્સિયસની વૃદ્ધિ પહેલાં જ થઈ ચૂકી છે. સંયુક્ત રાષ્ટ્ર પર્યાવરણ કાર્યક્રમે આગળ ૨૦૨૦ સુધીનાં ઉત્સર્જન અનુમાન ગણાવ્યાં. આ તાપવૃદ્ધિ ૨.૦ ડિગ્રી સેલ્સિયસના લ-

એ પર્યાવરણના તમામ ઘટકોનું સંરક્ષણ વૈદિકકાલીન જીવનનું સીધું સૂત્ર છે. પૃથ્વી અશાંત થાય તો ભૂસ્ખલન અને ભૂકંપ આવે છે. વાયુ અશાંત થાય તો આંધી અને તોફાન લાવે છે. જળ અશાંત થાય તો અતિવૃષ્ટિ અને પૂર લાવે છે. વન ઉપવન અશાંત થાય તો તમામ જીવ અશાંત થઈ જાય. યજુર્વેદ (યજુ ૩૬.૧૭)ના કવિ ઋષિએ હજારો વર્ષ પહેલાં અભિલાષા કરી હતી, 'અંતરિક્ષ શાંત થાય. પૃથ્વી શાંત થાય. વાયુ અને જળ શાંત થાય. વનસ્પતિઓ ઓપથીઓ શાંત થાય. સર્વત્ર બધું જ શાંત-પ્રશાંત થાય.' આ ઋષિ કવિ સંભવતઃ ભવિષ્યનો તાપ ઉત્તાપ જોઈ શકતા હશે? તેઓ એ જ કહેતા હતા જેવા વિશ્વ બેંક વગેરે આધુનિક સંસ્થાઓના આકલન આવે છે, પરંતુ થોડું અંતર છે. ઋષિ સામે જીડીપીનો કોઈ પડકાર ન હતો, તેઓ સંપૂર્ણ વિશ્વનો આનંદ, અવ્યુદય અને વર્ષા લાવે છે. ભૂમિ પ્રસન્ન થાય છે. 'સત્સંમંથી સમુદ્રનું જળ ઉપર જાય છે. વાણી જળને કંપન આપે છે. પર્જન્ય વર્ષા લાવે છે. ભૂમિ પ્રસન્ન થાય છે.' અહીં વર્ષા પર્જન્યની કૃપા છે. પર્જન્ય વસ્તુતઃ પર્યાવરણ ચક્ર છે. તે કમ્કાંડથી પ્રસન્ન નથી થતા. તેઓ પૃથ્વી, જળ, વાયુ, નદી અને અનુમાન ગણાવ્યાં. આ પ્રાણીઓના સંરક્ષણથી જ પ્રસન્ન થાય છે. પર્યાવરણના તમામ ઘટકોનું સંરક્ષણ વૈદિકકાલીન જીવનનું સીધું સૂત્ર છે. પૃથ્વી અશાંત થાય તો ભૂસ્ખલન અને ભૂકંપ આવે છે. વાયુ અશાંત થાય તો આંધી અને તોફાન લાવે છે. જળ અશાંત થાય તો અતિવૃષ્ટિ અને પૂર લાવે છે. વન ઉપવન અશાંત થાય તો તમામ જીવ અશાંત થઈ જાય. યજુર્વેદ (યજુ ૩૬.૧૭)ના કવિ ઋષિએ હજારો વર્ષ પહેલાં અભિલાષા કરી હતી, 'અંતરિક્ષ શાંત થાય. પૃથ્વી શાંત થાય. વાયુ અને જળ શાંત થાય. વનસ્પતિઓ ઓપથીઓ શાંત થાય. સર્વત્ર બધું જ શાંત-પ્રશાંત થાય.' આ ઋષિ કવિ સંભવતઃ ભવિષ્યનો તાપ ઉત્તાપ જોઈ શકતા હશે? તેઓ એ જ કહેતા હતા જેવા વિશ્વ બેંક વગેરે આધુનિક સંસ્થાઓના આકલન આવે છે, પરંતુ થોડું અંતર છે. ઋષિ સામે જીડીપીનો કોઈ પડકાર ન હતો, તેઓ સંપૂર્ણ વિશ્વનો આનંદ, અવ્યુદય અને વર્ષા લાવે છે. ભૂમિ પ્રસન્ન થાય છે. 'સત્સંમંથી સમુદ્રનું જળ ઉપર જાય છે. વાણી જળને કંપન આપે છે. પર્જન્ય વર્ષા લાવે છે. ભૂમિ પ્રસન્ન થાય છે.' અહીં વર્ષા પર્જન્યની કૃપા છે. પર્જન્ય વસ્તુતઃ પર્યાવરણ ચક્ર છે. તે કમ્કાંડથી પ્રસન્ન નથી થતા. તેઓ પૃથ્વી, જળ, વાયુ, નદી અને અનુમાન ગણાવ્યાં. આ પ્રાણીઓના સંરક્ષણથી જ પ્રસન્ન થાય છે.

જીએસટી એક વર્ષ ટક્યો એ જ ફલશ્રુતિ!

પહેલી જુલાઈનો દિવસ ભારતીય અર્થતંત્ર દ્વારા જીએસટી દિવસ તરીકે ઉજવવામાં આવ્યો છે. સન-૨૦૧૭ ની પહેલી જુલાઈથી ભારતભરમાં જીએસટી લાગુ કરવાનો નિર્ણય લેવાયો અને અનેક વિરોધ વચ્ચે રવિવારે તેને એક વર્ષ પૂરું પણ થયું છે. નવી દિલ્હીમાં વડા પ્રધાન નરેન્દ્ર મોદી, અરુણ જેટલી, હાલ નાણા પ્રધાનનો હોદ્દો સંભાળનારા પ્રધાન પિયૂષ ગોયલ અને નાણા સચિવ હસમુખ અડિયાએ જીએસટીની તરફેણમાં અને ભૂતપૂર્વ નાણા પ્રધાન પી. ચીદમ્બરમ તેની વિરુદ્ધમાં અનેક વાતો જણાવી હતી. નાણા પ્રધાન અરુણ જેટલીએ વીડિયો કોન્ફરન્સ દ્વારા હાજર લોકોને જીએસટી એ મોદી સરકારની સૌથી મોટી ઉપલબ્ધિ હોવાનું જણાવ્યું હતું. જીએસટી લાગુ પડયા પછી સૌથી વધુ ડર રાજ્યને થનારી ખોટનો હતો, વર્ષા, મોદી સરકારે આગામી પાંચ વર્ષ સુધી રાજ્યોની નુકસાની ભરપાઈ કરવાનું આશ્રવાસન આપીને બધા જ રાજ્યોને મનાવી લીધા હતા. દુનિયાના અનેક દેશોમાં જીએસટી લાગુ કરવામાં મુશ્કેલીઓ પડી હતી, અને ત્યાં ના વેપાર અને અર્થવ્યવસ્થાને મોટું નુકસાન પહોંચ્યું હતું જ્યારે દેશમાં જીએસટી લાગુ કરવાની સાથે જ કેન્દ્ર સરકાર, રાજ્ય સરકાર, વેપાર અને અનેક ક્ષેત્રોમાં ક્રોધનો તોફાનો ફાટી ઊભર્યો છે. જોકે, એક વર્ષ પછી પણ જીએસટીની સામે વિપક્ષોનો વિરોધ જાદી જ રહ્યો છે, ત્યારે વડા પ્રધાન મોદીએ રવિવારે વિપક્ષ કોંગ્રેસને આડે હાથે લેતાં એમ જણાવ્યું હતું કે મર્સિડિઝ કાર અને દૂધ પર એક જ સમાન જીએસટી કંઈ રીતે લાદી શકાય. જીએસટી લાગુ પડયા પછી ૧૭ જેટલા વિવિધ ટેક્સો, ૨૩ કેસ ખતમ થયા છે અને તેનો ફાયદો સામાન્ય જનતાને જ થયો છે, સાથોસાથ વેપારીઓને પણ તેનો ફાયદો થયો છે. અગાઉ જુદા જુદા રાજ્યોમાં જુદા-જુદા ટેક્સ હોવાથી અનેક મુશ્કેલીઓ ઊભી થતી હતી પણ હવે એક સરખા ટેક્સને કારણે વેપારીઓ ગમે ત્યાંથી માલ ખરીદી શકે છે. જીએસટીને કારણે જ ચેકપોસ્ટ પણ બંધ થઈ ગયા છે, એટલે ત્યાં લાગતી ટ્રકોની લાઈન ઓછી થઈ ગઈ છે. જીએસટીના ઘણા ફાયદા થયા છે. દેશમાં ટેક્સ ફાઈલ

ભાવ ઓછા થયા છે. જીએસટીનું રિટર્ન ફાઈલ કરવાથી માંડીને તેનું રિકન્ડ પાછું મેળવવા માટેની બધી જ પ્રક્રિયા ઓનલાઈન રાખવામાં આવી છે. તેના કારણે પારદર્શિતા વધુ આવી છે. જીએસટીને પરિણામે વિકાસ, સરળતા અને પારદર્શિતા આવી છે. આ સંગઠિત વેપાર અને ઉત્પાદનને આગળ વધારે છે. તેના કારણે જ લઘુ ઉદ્યોગ અને મધ્યમ કદના ઉદ્યોગોને લાભ થઈ રહ્યો છે અને તેનો ફાયદો અંતે તો સામાન્ય માનવીને જ થઈ રહ્યો છે. જીએસટી આવી છે. તેના કારણે પારદર્શિતા વધુ આવી છે. જીએસટીને પરિણામે વિકાસ, સરળતા અને પારદર્શિતા આવી છે. આ સંગઠિત વેપાર અને ઉત્પાદનને આગળ વધારે છે. તેના કારણે જ લઘુ ઉદ્યોગ અને મધ્યમ કદના ઉદ્યોગોને લાભ થઈ રહ્યો છે અને તેનો ફાયદો અંતે તો સામાન્ય માનવીને જ થઈ રહ્યો છે. જીએસટી આવી છે. તેના કારણે પારદર્શિતા વધુ આવી છે. જીએસટીને પરિણામે વિકાસ, સરળતા અને પારદર્શિતા આવી છે. આ સંગઠિત વેપાર અને ઉત્પાદનને આગળ વધારે છે. તેના કારણે જ લઘુ ઉદ્યોગ અને મધ્યમ કદના ઉદ્યોગોને લાભ થઈ રહ્યો છે અને તેનો ફાયદો અંતે તો સામાન્ય માનવીને જ થઈ રહ્યો છે. જીએસટી આવી છે. તેના કારણે પારદર્શિતા વધુ આવી છે. જીએસટીને પરિણામે વિકાસ, સરળતા અને પારદર્શિતા આવી છે. આ સંગઠિત વેપાર અને ઉત્પાદનને આગળ વધારે છે. તેના કારણે જ લઘુ ઉદ્યોગ અને મધ્યમ કદના ઉદ્યોગોને લાભ થઈ રહ્યો છે અને તેનો ફાયદો અંતે તો સામાન્ય માનવીને જ થઈ રહ્યો છે. જીએસટી આવી છે. તેના કારણે પારદર્શિતા વધુ આવી છે. જીએસટીને પરિણામે વિકાસ, સરળતા અને પારદર્શિતા આવી છે. આ સંગઠિત વેપાર અને ઉત્પાદનને આગળ વધારે છે. તેના કારણે જ લઘુ ઉદ્યોગ અને મધ્યમ કદના ઉદ્યોગોને લાભ થઈ રહ્યો છે અને તેનો ફાયદો અંતે તો સામાન્ય માનવીને જ થઈ રહ્યો છે. જીએસટી આવી છે. તેના કારણે પારદર્શિતા વધુ આવી છે. જીએસટીને પરિણામે વિકાસ, સરળતા અને પારદર્શિતા આવી છે. આ સંગઠિત વેપાર અને ઉત્પાદનને આગળ વધારે છે. તેના કારણે જ લઘુ ઉદ્યોગ અને મધ્યમ કદના ઉદ્યોગોને લાભ થઈ રહ્યો છે અને તેનો ફાયદો અંતે તો સામાન્ય માનવીને જ થઈ રહ્યો છે. જીએસટી આવી છે. તેના કારણે પારદર્શિતા વધુ આવી છે. જીએસટીને પરિણામે વિકાસ, સરળતા અને પારદર્શિતા આવી છે. આ સંગઠિત વેપાર અને ઉત્પાદનને આગળ વધારે છે. તેના કારણે જ લઘુ ઉદ્યોગ અને મધ્યમ કદના ઉદ્યોગોને લાભ થઈ રહ્યો છે અને તેનો ફાયદો અંતે તો સામાન્ય માનવીને જ થઈ રહ્યો છે. જીએસટી આવી છે. તેના કારણે પારદર્શિતા વધુ આવી છે. જીએસટીને પરિણામે વિકાસ, સરળતા અને પારદર્શિતા આવી છે. આ સંગઠિત વેપાર અને ઉત્પાદનને આગળ વધારે છે. તેના કારણે જ લઘુ ઉદ્યોગ અને મધ્યમ કદના ઉદ્યોગોને લાભ થઈ રહ્યો છે અને તેનો ફાયદો અંતે તો સામાન્ય માનવીને જ થઈ રહ્યો છે. જીએસટી આવી છે. તેના કારણે પારદર્શિતા વધુ આવી છે. જીએસટીને પરિણામે વિકાસ, સરળતા અને પારદર્શિતા આવી છે. આ સંગઠિત વેપાર અને ઉત્પાદનને આગળ વધારે છે. તેના કારણે જ લઘુ ઉદ્યોગ અને મધ્યમ કદના ઉદ્યોગોને લાભ થઈ રહ્યો છે અને તેનો ફાયદો અંતે તો સામાન્ય માનવીને જ થઈ રહ્યો છે. જીએસટી આવી છે. તેના કારણે પારદર્શિતા વધુ આવી છે. જીએસટીને પરિણામે વિકાસ, સરળતા અને પારદર્શિતા આવી છે. આ સંગઠિત વેપાર અને ઉત્પાદનને આગળ વધારે છે. તેના કારણે જ લઘુ ઉદ્યોગ અને મધ્યમ કદના ઉદ્યોગોને લાભ થઈ રહ્યો છે અને તેનો ફાયદો અંતે તો સામાન્ય માનવીને જ થઈ રહ્યો છે. જીએસટી આવી છે. તેના કારણે પારદર્શિતા વધુ આવી છે. જીએસટીને પરિણામે વિકાસ, સરળતા અને પારદર્શિતા આવી છે. આ સંગઠિત વેપાર અને ઉત્પાદનને આગળ વધારે છે. તેના કારણે જ લઘુ ઉદ્યોગ અને મધ્યમ કદના ઉદ્યોગોને લાભ થઈ રહ્યો છે અને તેનો ફાયદો અંતે તો સામાન્ય માનવીને જ થઈ રહ્યો છે. જીએસટી આવી છે. તેના કારણે પારદર્શિતા વધુ આવી છે. જીએસટીને પરિણામે વિકાસ, સરળતા અને પારદર્શિતા આવી છે. આ સંગઠિત વેપાર અને ઉત્પાદનને આગળ વધારે છે. તેના કારણે જ લઘુ ઉદ્યોગ અને મધ્યમ કદના ઉદ્યોગોને લાભ થઈ રહ્યો છે અને તેનો ફાયદો અંતે તો સામાન્ય માનવીને જ થઈ રહ્યો છે. જીએસટી આવી છે. તેના કારણે પારદર્શિતા વધુ આવી છે. જીએસટીને પરિણામે વિકાસ, સરળતા અને પારદર્શિતા આવી છે. આ સંગઠિત વેપાર અને ઉત્પાદનને આગળ વધારે છે. તેના કારણે જ લઘુ ઉદ્યોગ અને મધ્યમ કદના ઉદ્યોગોને લાભ થઈ રહ્યો છે અને તેનો ફાયદો અંતે તો સામાન્ય માનવીને જ થઈ રહ્યો છે. જીએસટી આવી છે. તેના કારણે પારદર્શિતા વધુ આવી છે. જીએસટીને પરિણામે વિકાસ, સરળતા અને પારદર્શિતા આવી છે. આ સંગઠિત વેપાર અને ઉત્પાદનને આગળ વધારે છે. તેના કારણે જ લઘુ ઉદ્યોગ અને મધ્યમ કદના ઉદ્યોગોને લાભ થઈ રહ્યો છે અને તેનો ફાયદો અંતે તો સામાન્ય માનવીને જ થઈ રહ્યો છે. જીએસટી આવી છે. તેના કારણે પારદર્શિતા વધુ આવી છે. જીએસટીને પરિણામે વિકાસ, સરળતા અને પારદર્શિતા આવી છે. આ સંગઠિત વેપાર અને ઉત્પાદનને આગળ વધારે છે. તેના કારણે જ લઘુ ઉદ્યોગ અને મધ્યમ કદના ઉદ્યોગોને લાભ થઈ રહ્યો છે અને તેનો ફાયદો અંતે તો સામાન્ય માનવીને જ થઈ રહ્યો છે. જીએસટી આવી છે. તેના કારણે પારદર્શિતા વધુ આવી છે. જીએસટીને પરિણામે વિકાસ, સરળતા અને પારદર્શિતા આવી છે. આ સંગઠિત વેપાર અને ઉત્પાદનને આગળ વધારે છે. તેના કારણે જ લઘુ ઉદ્યોગ અને મધ્યમ કદના ઉદ્યોગોને લાભ થઈ રહ્યો છે અને તેનો ફાયદો અંતે તો સામાન્ય માનવીને જ થઈ રહ્યો છે. જીએસટી આવી છે. તેના કારણે પારદર્શિતા વધુ આવી છે. જીએસટીને પરિણામે વિકાસ, સરળતા અને પારદર્શિતા આવી છે. આ સંગઠિત વેપાર અને ઉત્પાદનને આગળ વધારે છે. તેના કારણે જ લઘુ ઉદ્યોગ અને મધ્યમ કદના ઉદ્યોગોને લાભ થઈ રહ્યો છે અને તેનો ફાયદો અંતે તો સામાન્ય માનવીને જ થઈ રહ્યો છે. જીએસટી આવી છે. તેના કારણે પારદર્શિતા વધુ આવી છે. જીએસટીને પરિણામે વિકાસ, સરળતા અને પારદર્શિતા આવી છે. આ સંગઠિત વેપાર અને ઉત્પાદનને આગળ વધારે છે. તેના કારણે જ લઘુ ઉદ્યોગ અને મધ્યમ કદના ઉદ્યોગોને લાભ થઈ રહ્યો છે અને તેનો ફાયદો અંતે તો સામાન્ય માનવીને જ થઈ રહ્યો છે. જીએસટી આવી છે. તેના કારણે પારદર્શિતા વધુ આવી છે. જીએસટીને પરિણામે વિકાસ, સરળતા અને પારદર્શિતા આવી છે. આ સંગઠિત વેપાર અને ઉત્પાદનને આગળ વધારે છે. તેના કારણે જ લઘુ ઉદ્યોગ અને મધ્યમ કદના ઉદ્યોગોને લાભ થઈ રહ્યો છે અને તેનો ફાયદો અંતે તો સામાન્ય માનવીને જ થઈ રહ્યો છે. જીએસટી આવી છે. તેના કારણે પારદર્શિતા વધુ આવી છે. જીએસટીને પરિણામે વિકાસ, સરળતા અને પારદર્શિતા આવી છે. આ સંગઠિત વેપાર અને ઉત્પાદનને આગળ વધારે છે. તેના કારણે જ લઘુ ઉદ્યોગ અને મધ્યમ કદના ઉદ્યોગોને લાભ થઈ રહ્યો છે અને તેનો ફાયદો અંતે તો સામાન્ય માનવીને જ થઈ રહ્યો છે. જીએસટી આવી છે. તેના કારણે પારદર્શિતા વધુ આવી છે. જીએસટીને પરિણામે વિકાસ, સરળતા અને પારદર્શિતા આવી છે. આ સંગઠિત વેપાર અને ઉત્પાદનને આગળ વધારે છે. તેના કારણે જ લઘુ ઉદ્યોગ અને મધ્યમ કદના ઉદ્યોગોને લાભ થઈ રહ્યો છે અને તેનો ફાયદો અંતે તો સામાન્ય માનવીને જ થઈ રહ્યો છે. જીએસટી આવી છે. તેના કારણે પારદર્શિતા વધુ આવી છે. જીએસટીને પરિણામે વિકાસ, સરળતા અને પારદર્શિતા આવી છે. આ સંગઠિત વેપાર અને ઉત્પાદનને આગળ વધારે છે. તેના કારણે જ લઘુ ઉદ્યોગ અને મધ્યમ કદના ઉદ્યોગોને લાભ થઈ રહ્યો છે અને તેનો ફ

